

Prefinansowanie projektów

Jerzy Gontarz

W programach unijnych nie przewiduje się finansowania inwestycji w 100 proc. Nie ma też mowy o wypłacie całej przyznanej kwoty przed zakończeniem realizacji przedsięwzięcia. Dlatego często ubiegający się o wsparcie muszą wziąć kredyt lub pożyczkę.

Starający się o dotacje z funduszy unijnych muszą uwzględnić w swoich projektach tzw. wkład własny oraz pieniądze na prefinansowanie. Wsparcie uzyskuje się bowiem dopiero po realizacji projektu lub jego części (wówczas dotacja jest dzielona i wypłacana w transzach). Podczas wdrażania pierwszego *Zintegrowanego programu operacyjnego rozwoju regionalnego* projektodawcy mieli spore kłopoty z udokumentowaniem, że dysponują funduszami niezbędny-

Przykładem są inwestycyjne działania 2.3. sektorowego programu operacyjnego *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw* (SPO WKP), z którego mogą korzystać nzozy i prywatne praktyki. W tym wypadku warunkiem skredytowania przedsięwzięcia jest dodatkowe zabezpieczenie. Jeśli projektodawca stara się o dotację wyższą niż 125 tys. zł, musi jednocześnie sfinansować inwestycję kredytem bankowym w wysokości co najmniej 25 proc. wartości dotacji. Po-

” Zaletą kredytu pomostowego jest możliwość sfinansowania działań przewidzianych w harmonogramie wniosku o dotację na korzystniejszych warunkach ”

mi do zrealizowania przedsięwzięcia, a np. w wypadku projektów dotyczących zakupu sprzętu wymagano zabezpieczenia w wysokości 100 proc. planowanych wydatków.

Bank po drodze

Instytucje uczestniczące w procesie przyznawania dotacji wymagają od projektodawcy dowodów na to, że ma on niezbędne fundusze na prefinansowanie przedsięwzięcia. W płynnym finansowaniu projektu może pomóc bank lub inna instytucja finansowa. W tym celu należy się zgłosić do wydziału banku zajmującego się programami unijnymi z kompletem dokumentów (wniosek aplikacyjny, biznesplan lub studium wykonalności). Dotacje otrzymują projektodawcy będący w dobrej sytuacji finansowej, ale czasem i oni muszą skorzystać z kredytu. Nie tylko dlatego, że trudno jest zgromadzić rezerwę na sfinansowanie projektu, lecz również dlatego, że takie bywają wymogi programu.

zytywna ocena analityków banku jest dla ekspertów oceniających projekt argumentem, że przedsięwzięcie się powiedzie.

Prowadzący praktyki prywatne mogą też się zainteresować ofertą lokalnych lub ogólnopolskich funduszy pożyczkowych lub poręczeniowych. Ich produkty są często bardzo konkurencyjne w porównaniu z tym, co proponują banki.

Pomost do dotacji

Warto pamiętać, że dotację wypłaca się zwykle po zakończeniu przedsięwzięcia (choć czasem możliwe jest otrzymanie zaliczki) i jego rozliczeniu. Ważne jest zatem, by wnioskodawca miał zdolność kredytową (co ponadto świadczy o tym, że ma potencjał na rozwój). Finansowanie inwestycji z funduszy własnych nie musi być dobrym rozwiązaniem nawet dla podmiotów będących w dobrej sytuacji finansowej.

Podstawową zaletą kredytu pomostowego (w wysokości wnioskowanej dotacji) jest możliwość sfinansowania działań przewidzianych

w projekcie na korzystniejszych warunkach, niż gdyby nie korzystano z tej formy pomocy (projektodawca cieszy się większym zaufaniem banku). Beneficjent może również sfinansować z kredytu inwestycyjnego te elementy przedsięwzięcia, które nie są objęte dotacją oraz koszty niekwalifikowane (czyli takie, na których refinansowanie nie można dostać dotacji).

W sprawie działania 2.3. SPO WKP 38 banków krajowych oraz prawie 600 banków spółdzielczych i 21 spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych zawarło porozumienie z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, unifikując

rekomendowano 1223 wnioski, z czego ok. 900 miało promesę.

Starający się o promesę kredytową muszą udokumentować, że ich sytuacja finansowa jest dobra lub przekonać bankowców do swojego biznesplanu. Wiadomo jednak, że banki niechętnie podejmują ryzyko finansowe i wymagają zabezpieczeń. Zwykle nie wystarcza im sama cesja na rzecz banku należności z umowy dotacji. Chętnie obsługują klientów mających przekonującą historię kredytową. Na uproszczoną ścieżkę uzyskania kredytu naturalnie mogą liczyć stali klienci (choć oficjalnie banki wszystkich traktują równo).

» Polskie banki zunifikowały zasady wydawania promes. Dzięki temu podmioty przygotowujące aplikacje łatwo znajdują informację, w których bankach mogą się starać o kredyty na współfinansowanie projektów »

zasady wydawania promes dla wnioskodawców. Podmioty przygotowujące aplikacje łatwo znajdują informację, w których bankach mogą się starać o kredyty na współfinansowanie projektów.

Potwierdzeniem przejrzystości zasad uzyskiwania kredytów jest fakt, że po trzech naborach wniosków o wsparcie inwestycji z SPO WKO 2.3. dotację uzyskało prawie 1600 projektów. Ponad 950 z nich realizowanych jest wspólnie z instytucjami finansowymi. W niedawno rozstrzygniętej IV rundzie do wsparcia

Wystarczy weksel

Podmioty prywatne mogą zapewnić finansowanie inwestycji dzięki leasingowi. Trzeba wówczas pamiętać, że realizacja projektu zakończy się w dniu spłacenia ostatniej raty leasingowej. Jeżeli nastąpi to po ostatecznym terminie realizacji projektów, za zakończenia inwestycji należy uznać 30 czerwca 2008 r. Pozostałe raty leasingowe przedsiębiorca będzie spłacał już po zakończeniu realizacji projektu i nie będą one refundowane.

Fundusz Poręczeń Unijnych

Gwarancje lub poręczenia udzielane są zgodnie z następującymi warunkami:

- gwarancja lub poręczenie z kapitału Funduszu Poręczeń Unijnych może obejmować maksymalnie:
 - 80 proc. kwoty kredytu/pożyczki bez odsetek i innych kosztów związanych z udzieleniem kredytu/pożyczki w wypadku nakładów refinansowanych z funduszy Unii Europejskiej
 - 60 proc. kwoty kredytu/pożyczki bez odsetek i innych kosztów związanych z udzieleniem kredytu/pożyczki w wypadku finansowania wkładu własnego
 - 80 proc. wartości nominalnej emisji obligacji – jeżeli wpływy z tej emisji są przeznaczone na sfinansowanie nakładów podlegających refinansowaniu z funduszy Unii Europejskiej
 - 60 proc. wartości nominalnej emisji obligacji – jeżeli wpływy z tej emisji są przeznaczone na sfinansowanie wkładu własnego.
- Maksymalna kwota gwarancji lub poręczenia nie może przekroczyć równowartości 5 mln euro, a w wypadku poręczenia kredytu w ramach portfela kredytowego – 100 tys. euro, przeliczonych wg kursu średniego NBP na ostatni dzień roku poprzedzającego rok udzielenia gwarancji/poręczenia.
- Gwarancja lub poręczenie udzielane są na okres kredytu/pożyczki, wydłużony o 3 miesiące, a w wypadku obligacji zgodny z okresem emisji.
- Gwarancja lub poręczenie nie obejmuje odsetek oraz innych kosztów.
- Wydanie gwarancji/udzielenie poręczenia nie jest możliwe po uruchomieniu pieniędzy z kredytu lub po emisji obligacji.
- Gwarancja/poręczenie wygasa w wypadku wykorzystania funduszy z kredytu lub emisji obligacji niezgodnie z przeznaczeniem.
- Od udzielonego poręczenia pobierana jest opłata prowizyjna naliczana od kwoty objętej poręczeniem, w wysokości od 0,50 proc. (jeżeli poręczenie zostało udzielone najwyżej na rok) do 1,50 proc. (jeżeli poręczenie zostało udzielone na dłużej niż 5 lat).
- Od udzielonej gwarancji pobierana jest opłata prowizyjna naliczana od kwoty objętej gwarancją w wysokości od 1 proc. (jeżeli gwarancja została udzielona na okres do 1 roku) do 2 proc. (jeżeli gwarancja została udzielona na dłużej niż 5 lat).

for. Archiwum

Krzysztof Michalik, ekspert z Departamentu Integracji Europejskiej i Finansowania Handlu w PKO BP

– Każdy podmiot, który chce uzyskać unijne wsparcie, może się starać w naszym banku o kredyt pomostowy lub na współfinansowanie inwestycji. Nie dzielimy klientów na publicznych i prywatnych. Dla nas najważniejsza jest jakość projektu i ustanowienie zabezpieczenia pod udzielany kredyt. Czasem wystarcza cesja prawa do dotacji, zwłaszcza gdy eksperci ocenią przedsięwzięcie jako realne i wzmacniające podmiot. Gdy podmiot ma trudności z zapewnieniem odpowiednich zabezpieczeń, może wnioskować o poręczenie z Funduszu Poręczeń Unijnych. Duże znaczenie ma

historia kredytowa klienta i w połączeniu z oceną jego obecnej sytuacji może zdecydować o rodzaju zabezpieczeń potrzebnych do wydania promesy i udzielenia kredytu. We wszystkich oddziałach PKO BP pracują doradcy, mający podstawową wiedzę na temat korzystania z dotacji unijnych. Jeśli projektodawca potrzebuje pomocy w większym zakresie, wsparciem służą kadry regionalnych oddziałów korporacyjnych. Departament Integracji Europejskiej i Finansowania Handlu w centrali banku koordynuje pracę regionalnych specjalistów unijnych, przekazuje im niezbędne informacje dotyczące instrumentów pomocowych i współdziała przy obsłudze klientów ubiegających się o dotacje unijne.

for. Archiwum

Tomasz Kierkowski, dyrektor Biura ds. Funduszy Unii Europejskiej Banku BPH

– Oferta naszego banku dla beneficjentów funduszy unijnych jest uniwersalna. Największą popularnością cieszą się oczywiście kredyty inwestycyjne. W porównaniu z nieunijnymi kredytami inwestycyjnymi są one tańsze (zmniejszono marżę banku). Są także prostsze pod względem dokumentacyjnym (bank akceptuje dokumenty składane do instytucji wdrażających) oraz łatwiejsze do uzyskania, gdyż w wypadku dobrych klientów zabezpieczeniem może być jedynie dotacja unijna. Decyzja o przyznaniu kredytu jest podejmowana w ciągu 7 dni. Wśród naszych klientów dominują niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz gabinety stomatologiczne, które ubiegały się o pomoc unijną w ramach SPO WKP – działanie 2.3., a także ZPORR – działania 1.3., 3.4., 3.5. Dotychczas w Banku BPH podmioty z sektora ochrony zdrowia stanowiły ok. 10 proc. ubiegających się w o kredyt unijny.

Publiczne zakłady opieki zdrowotnej mogą się starać o zapewnienie wkładu własnego u swoich właścicieli, czyli powiatów czy zarządów województw. Mogą także skorzystać z oferty Banku Gospodarstwa Krajowego. Ustawą z 16 kwietnia 2004 r. powołano Fundusz Poręczeń Unijnych, mający wspierać polskie podmioty i samorządy w procesie absorpcji pieniędzy Unii Europejskiej. Wiele banków komercyjnych podpisało z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę o współpracy oraz umowę poręczenia portfela kredytowego. Na ich mocy BGK udziela gwarancji lub porę-

czeń spłaty kredytu zaciągniętego w konkretnym banku. BGK nie oczekuje cudów od potencjalnych beneficjentów – do udzielenia gwarancji zwykle wystarcza zabezpieczenie w postaci własnego weksla.

Aby skorzystać z instrumentów zabezpieczających, jakimi są gwarancja i poręczenie z Funduszu Poręczeń Unijnych, beneficjent funduszy UE do wniosku kredytowego lub dokumentacji składanej dla potrzeb emisji obligacji powinien dołączyć wniosek o udzielenie poręczenia/gwarancji z FPU, a bank sam zadba o prawidłowe rozliczenie dotacji i spłatę kredytu. ■

Jak uzyskać kredyt pomostowy

1. Wnioskodawca składa w banku wniosek o kredyt wraz z wymaganą dokumentacją i planem przedsięwzięcia (przy większych projektach konieczny jest biznesplan, a przy projektach infrastrukturalnych – studium wykonalności).
2. Bank rozpatruje wniosek i analizuje szanse powodzenia przedsięwzięcia.
3. Pozytywna decyzja wiąże się z warunkową zgodą na udzielenie kredytu i wydaniem promesy.
4. Wystawioną przez bank promesę albo potwierdzony wniosek kredytowy wraz z kompletem wymaganych dokumentów wnioskodawca składa do właściwej instytucji wdrażającej program.
5. Po rozpatrzeniu wniosku i podjęciu pozytywnej decyzji wnioskodawca podpisuje z instytucją pośredniczącą umowę o udzieleniu dotacji.
6. Następnie beneficjent może podpisać z bankiem umowę kredytową.
7. Bank ustanawia prawne formy zabezpieczenia kredytu i uzgadnia z klientem terminy i wysokość transz.
8. Banki często zgadzają się na odroczenie spłaty kredytu.